

KINDEROPVANG

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN 2022

LOCATIE DUCKY DUCK EN HUMMELHONK

Pedagogisch beleid Kinderopvang Onder de Pannen

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van kinderopvang Onder de Pannen, voor de locaties Hummelhonk en Ducky Duck.

Het beleidsplan beschrijft de uitgangspunten van onze werkwijze deze 2 locaties in zowel de omgang met de peuters als met hun ouders. Het geeft concrete richtlijnen voor het pedagogisch en educatief handelen in de praktijk en daarmee richting aan de kwaliteit van handelen van onze pedagogisch medewerkers. Voor de peuters resulteert dit in een betrouwbare en herkenbare aanpak op elke locatie. Voor de ouders betekent het vastleggen van dit beleid dat het inzicht geeft in onze werkwijze, er over gecommuniceerd kan worden en dat het tevens toetsbaar is geworden of we nog doen wat we ons hebben voorgenomen. Bij het maken van dit beleidsplan is rekening gehouden met de eisen waaraan de kinderopvang moet voldoen, volgens de Wet kinderopvang en de Wet IKK. Mocht dit beleidsplan vragen bij u oproepen, dan mag u altijd met ons persoonlijk, per mail of telefonisch contact opnemen. Wij staan u graag te woord.

Namens het team

Rob Sterke

Het betreft de locaties:

Ducky Duck (maximaal 16 kinderen per dag in de leeftijd van 2 tot 4 jaar)

Brabantlaan 73 5262JH Vught tel. 06 45167291

Geopend op maandag, woensdag en vrijdag

Hummelhonk (maximaal 14 kinderen per dag in de leeftijd van 2 tot 4 jaar)

Elisabethstraat 19 5261 VK Vught tel. 06 16948677

Geopend op dinsdag en donderdag

1.1 Kinderopvang Onder de Pannen, locatie Hummelhonk en Ducky Duck

Onze missie

De missie zegt wat we willen zijn en waar we voor gaan. De missie is om peuters een uitdagende en tevens veilige speel -en leeromgeving aan te bieden waarin zij zich optimaal kunnen ontwikkelen en waarbij hun eigenheid centraal staat. Om onze missie te kunnen verwezenlijken beschrijven wij in onze visie hoe we hier in de praktijk vorm aan geven.

1.2 Onze visie

De samenleving individualiseert en wordt steeds pluriformer. Verschillen mogen en worden steeds meer gewaardeerd. Elk kind is uniek. Kinderen in de peuterleeftijd zijn in een van de meest cruciale fases van hun leven, puur en onbevangen, vanuit zichzelf gemotiveerd om te groeien. Wij willen daarom een klimaat scheppen waarin het kind zichzelf kan en mag zijn, zich veilig en vertrouwd voelt, uitgedaagd en gestimuleerd wordt, besef krijgt van eigen kunnen en eigen talenten kan ontdekken en ontplooien, de mogelijkheid wordt aangeboden tot het aangaan van relaties met andere kinderen en volwassenen en bij achterstand in welk opzicht dan ook hulp en aandacht krijgt. Kortom wij willen de juiste condities scheppen waarin het kind zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen in een wereld die voor hen betekenisvol is.

Uit de visie hebben wij onze kernwaarden afgeleid, die leidend zijn voor het verdere beleid en de activiteiten die door ons worden ontwikkeld en ondernomen.

Onze kernwaarden zijn:

- Vertrouwen; uw kind is bij ons in goede handen
- Sensitiviteit; oog voor het individu
- Oprechte interesses in het kind en hun ouder(s)
- Professionaliteit en vakmanschap van de medewerkers
- Geloof in ontwikkeling van kinderen, collega's en organisatie

1.3 Onze methodiek

Wij werken met het programma *Startblokken*. Startblokken is een educatieve methodiek voor de begeleiding van jonge kinderen in hun ontwikkeling. Educatie binnen Startblokken betekent: zorgen dat jonge kinderen die nog kwetsbaar en nog niet zelfstandig zijn, zich veilig en ondersteund voelen. Educatie betekent tegelijkertijd ook: kinderen stimuleren om zelfstandig, waar nodig met hulp en ondersteuning, te spelen en te ontdekken. Door te werken volgens de uitgangspunten van Startblokken bieden wij de peuters in de peutergroep een goede stimulans in hun ontwikkeling, om hen een zo goed mogelijke start op de basisschool te laten maken. Alle medewerkers zijn vve opgeleid en aanvullend voldoende geschoold om met Startbokken te werken. Daarnaast worden de kennis en vaardigheden actueel gehouden middels permanente coaching. Deze taak is belegd bij de *pedagogisch coach*.

1.4 Startblokken

Beide locaties werken volgens de methodiek van *Startblokken*. Startblokken is een ontwikkelingsgericht VVE-programma. Dat betekent dat de methodiek aansluit op de actuele ontwikkelingsmogelijkheden en belangstelling van de kinderen in onze groepen. We stimuleren de peuters op een speelse manier in hun ontwikkeling. Binnen Startblokken is spel de basis en de volwassenen die meedoet op het juiste moment. Door een goede combinatie van doelgerichte en bovenal betekenisvolle activiteiten krijgen de peuters in een veilige omgeving grip op de wereld.

Foto: onderzoekend en betekenisvol leren

Met Startblokken bieden we elk kind de kans om zich optimaal te ontwikkelen. Startblokken sluit op vierjarige leeftijd, bij de overgang naar de basisschool, aan op *Basisontwikkeling*. Startblokken is opgebouwd rondom thema's. Die gaan over vertrouwde dingen, zoals mensen, lente, verkeer of bijvoorbeeld kriebelbeestjes. Hierbij komen alle ontwikkelingsgebieden aan bod en is het mogelijk om aan te sluiten bij de ontwikkelingsfase van het individuele kind. De duur van een thema hangt af van de betrokkenheid van de kinderen. Gemiddeld bij ons duurt een thema 4-6 weken. Dit is per locatie ook afhankelijk van de thema's met betrokken scholen. Per thema worden activiteiten ontworpen in de vorm van een zogenoemd *ontwerpschema*. De activiteiten worden opgenomen in de weekplanning. Daarbij wordt rekening gehouden met kinderen die 2 en 3 dagdelen komen spelen. Als onderlegger voor een voldoende breed en beredeneerd totaalaanbod maken we gebruik

van de doelen SLO jonge kind. Bij het plannen van het thema wordt rekening gehouden met de opbouw van de groep, op basis van leeftijd en ontwikkelingsniveau van de kinderen. Tegelijkertijd worden kinderen die meer uitdaging of extra ondersteuning nodig hebben (extra) begeleid in hun ontwikkeling. We noemen dit het opbrengstgericht en handelingsgericht werken.

1.5 Voorschoolse educatie, inspannings- en resultaatafspraken (VVE)

Op beide locaties wordt voorschoolse educatie (VE) aangeboden, in een doorgaande lijn met de samenwerkende basisscholen (vroegscholen). Gezamenlijk noemen we dat de voor- en voorschoolse educatie (VVE). VVE is (landelijk) bedoeld voor kinderen in onderwijsachterstandssituaties met een taal- en/of ontwikkelingsachterstand of een risico daarop. Door doelgroepkinderen zo vroeg mogelijk gericht in hun ontwikkeling te stimuleren, wil de overheid latere maatschappelijke problemen, zoals onderwijsachterstanden, voorkomen. In Vught sluiten we ons hierbij aan. Gemeente Vught, schoolbesturen, kinderdagverblijven en consultatiebureau/ GGD zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de VVE in de gemeente Vught. Op 9 juni 2015 is met een aantal partners en de Gemeente Vught het VVE Convenant vastgesteld en ondertekend. VVE is op dat moment op alle peuterspeelzalen van de Stichting Peuterspeelzalen Vught ingevoerd.

Het voorschools aanbod, specifiek voor kinderen die dit nodig hebben, is geïntegreerd in onze werkwijze. We streven immers het benutten van talenten van alle peuters na. In onderhavig pedagogisch beleidsplan leest u regelmatig over ons vve-beleid en onze vve-aanpak. Voor de uitvoering van VVE ontvangt Kinderopvang Onder de Pannen geen subsidie via de gemeente Vught van het Ministerie. Wij bieden dus wel Voorschoolse Educatie aan, maar ouders kunnen geen beroep doen op de VVE gelden vanuit de gemeente.

2. Pedagogisch handelen

In onze aanpak zijn de vier pedagogische basisdoelen geïntegreerd, die voor de ontwikkeling van kinderen essentieel zijn (Rixsen-Walraven, 2008). De pedagogische doelen waar wij aan werken zijn:

- 2.1 Het bieden van emotionele veiligheid
- 2.2 Ontwikkelen van persoonlijke competenties van kinderen
- 2.3 Ontwikkelen van sociale competenties van kinderen
- 2.4 Eigen maken van waarden en normen

In hoeverre we onze pedagogisch doelen bereiken, hangt voor het grootste deel af van onze manier van communiceren met de kinderen. De kwaliteit van de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en de kinderen, bepaalt voor een groot deel de pedagogische kwaliteit van Kinderopvang Onder de Pannen. Goede interactie is voor ons interactie die op een kind volgende manier bijdraagt aan het bereiken van de vier opvoedingsdoelen. Om dit te bereiken hebben alle pedagogisch medewerkers de opleiding *Oog voor interactie, een kind volgende benadering* gevolgd (zie hiervoor ook het kwaliteitsdocument pedagogisch en didactisch handelen). Het pedagogisch handelen staat centraal bij alle opvoedings- en ontwikkelingsprocessen van kinderen.

2.5 Emotionele veiligheid

Als een kind zich emotioneel veilig voelt, kan het zich optimaal ontwikkelen. Daarom bieden wij veiligheid en hebben de pedagogisch medewerkers een, wat wij noemen- 'sensitieve' houding; zij kijken goed naar elk kind en spelen in op zijn of haar signalen. Hiervoor maken zij écht contact met hen. Zij zijn oprecht geïnteresseerd, spelen in op de behoeften van het kind en op zijn interesse en ontwikkelingsniveau. Verder bieden we de kinderen emotionele veiligheid door te werken met vaste pedagogisch medewerkers voor elke groep, door een herkenbaar dagritme te hanteren en door ook in kleine groepjes te werken.

Vooral bekende groepsgenootjes zorgen voor veel gevoel van veiligheid. Ook de manier waarop we onze ruimtes inrichten, hoeken met duidelijk herkenbare functies en materialen, biedt de kinderen een veilige ruimte om zich optimaal te ontwikkelen.

2.6 Sociale competentie

Kinderen ontwikkelen zich makkelijker als er aandacht, plezier en optimisme en een ontspannen sfeer heerst. Hier letten wij op bij alle activiteiten. We richten onze aandacht op wat goed gaat en versterken dit. Dat biedt de kinderen zelfvertrouwen en beantwoordt aan de behoefte van kinderen aan veiligheid en autonomie. Sociale vaardigheden die wij ze daarbij leren zijn bijvoorbeeld: zich kunnen verplaatsen in een ander, contact maken, samenwerken, anderen helpen en ruzie voorkomen. Zo ontwikkelen zij het gevoel van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid. Wij stimuleren het groepsgevoel door een prettige sfeer te creëren en gezamenlijke activiteiten met de kinderen te ondernemen. Ook stimuleren we het contact tussen de kinderen. Dit contact benoemen we en we prijzen hen gericht, wanneer zij contact zoeken met elkaar. Wij begeleiden kinderen in hun samenspel, helpen hen gevoelens te verwoorden en leren hoe ze onenigheid met een ander kind oplossen.

2.7 Persoonlijke competentie

Met persoonlijke vaardigheden bedoelen we persoonskenmerken als veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Voor jonge kinderen zijn spel en de drive om te ontdekken en grenzen te verkennen essentieel om grip te krijgen op hun omgeving. Met de inrichting van onze ruimtes, ons materiaal- en activiteitsaanbod en onze begeleiding spelen wij daarop in. Zo helpen wij kinderen hun persoonlijke vaardigheden te ontwikkelen.

2.8 Waarden en normen

In de groep komen veel leermomenten voor, die een kind helpen zich waarden en normen eigen te maken. De pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de voorbeeldfunctie die zij hierin hebben en zijn alert op de volgende punten: vriendelijk taalgebruik en een vriendelijke en open houding naar de kinderen. Door spelbegeleiding komen omgangsvormen aan de orde. Wij verwoorden wat de kinderen zien en meemaken tijdens het spel en geven daar betekenis aan.

Ook stimuleren wij kinderen zelf te benoemen wat zij in het contact met elkaar wel en niet prettig vinden en helpen wij hen bij het oplossen van onenigheid. Door de reacties van onze pedagogisch medewerkers ervaren de kinderen de grenzen van goed en slecht, van anders, van mogen en van moeten. Bij het maken van normen en waarden (bij de morele ontwikkeling) speelt ons eigen gedrag een cruciale rol.

2.9 Triple P

Meerdere pedagogisch medewerkers zijn geschoold in het opvoedingsondersteuningsprogramma Triple P op niveau 2. Bij opvoedingsvragen vanuit de ouders kunnen zij ondersteuning bieden door middel van een gesprek over diverse onderwerpen als ongehoorzaamheid, driftbuien, zindelijkheid, eten en slapen, waarbij zij hun opgedane ervaringen rondom Triple P in kunnen zetten. Als ouders vragen hebben of problemen ervaren, kunnen zij daarmee altijd terecht bij de pedagogisch medewerkers. De medewerkers kunnen deskundige ondersteuning bieden. Ook in het werken met de kinderen hanteren wij de respectvolle en positieve benadering die Triple P voorstaat en gebruiken wij regelmatig de tips en werkwijzen volgens deze methodiek

3. Educatief handelen

De ontwikkeling van kinderen stimuleren we door gerichte activiteiten aan te bieden (educatief handelen). Het aanbod voor de groep en het individuele kind is voorbereid (gestructureerd) en afgestemd op het niveau van de kinderen (gedifferentieerd). In het *ontwerpschema* leggen wij vast wat we de kinderen in een thema willen aanbieden en waar we aan willen werken. Aan de hand van thema's richten we de speel- leeromgeving in en bieden we een rijk en context gebonden aanbod aan activiteiten. We werken volgens de principes van *Startblokken*. Om ervoor te zorgen dat de peuters in de gehele peuterperiode een voldoende breed en dekkend totaalaanbod genieten, maken we gebruik van de SLO- doelen jonge kind. Deze doelen zijn de onderlegger voor het aanbod dat vormgegeven wordt per thema (in de vorm van het ontwerpschema) en in ons dagelijks handelen. Ons programma heeft dus aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden, domeinen en leerlijnen (zie ook paragraaf 3.1). Door een combinatie van een prikkelende speel-leeromgeving en uitdagende activiteiten, krijgen kinderen vanuit een veilige omgeving grip op de wereld. Voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, is er ook extra aandacht. Ook voor kinderen die meer uitdaging nodig hebben, is er aandacht en aangepast spelmateriaal. De pedagogisch medewerkers differentiëren gedurende dag door dit te integreren in hun dagelijks handelen en door bewust momenten te plannen voor individuele begeleiding of het werken in de kleine kring.

3.1 Ontwikkelingsgebieden

Vanuit de werkwijze *Startblokken* geven wij ons totaalaanbod vorm aan de hand van de volgende ontwikkelingsgebieden:

- Sociaal emotionele ontwikkeling
  - Persoonlijkheidsontwikkeling
  - Ontwikkeling van zelfstandigheid
  - Ontwikkeling van sociale vaardigheden
- Werkhouding en concentratie Taalontwikkeling
  - Mondelinge taalvaardigheid
    - Woordenschat
    - Vloeiend en verstaanbaar vertellen
    - Luisteren
    - Gesprekjes voeren
    - Mening uiten en vragenstellen
  - Ontluikende en beginnende geletterdheid
    - Leesplezier
    - Oriëntatie op boek en verhaal
    - Oriëntatie op geschreven taal
    - Fonemisch bewustzijn en alfabetisch principes
    - Taalbeschouwing
    - Praten over taal
    - Nadenken over taal

- Ontwikkeling van waarneming, denken en rekenen
  - Getallen
    - Omgaan met de telrij
    - Omgaan met hoeveelheden
    - Omgaan met getallen
  - Meten
    - Lengte, omtrek, oppervlakte
    - Inhoud en gewicht
    - Tijd en geld
  - Meetkunde
    - Oriënteren en lokaliseren
    - Construeren
    - Opereren met vormen en figuren
- Motorische ontwikkeling
  - Fijn motorische ontwikkeling
  - Grof motorische ontwikkeling
- Creatieve ontwikkeling
- Kennis van de wereld

Foto: Peuterspeelzaal Holle Bolle Boom, kleur en één-op-één relatie

In het doelenoverzicht registreren we per locatie welke taal- en rekendoelen aan bod komen in de

peuterperiode, om grip te houden op een voldoende breed en gespreid totaalaanbod. De leerlijnen uit de overige ontwikkelingsgebieden komen in het ontwerpschema op domein terug en worden niet als zodanig gespecificeerd. Alle ontwikkelingsgebieden worden geobserveerd en in *PeuterPlusplan* geregistreerd.

3.2 Speel- en leeromgeving

Kinderen leren al spelend. Daarom stimuleren wij de ontwikkeling van kinderen door ze een uitdagende, voorbereide speel-leeromgeving te bieden. Een omgeving waarin zij op eigen initiatief spelen, ontdekken en zelfstandig leren. Pedagogisch medewerkers creëren daarbij een gevarieerd aanbod en spelen regelmatig mee. Uitgangspunt hiervoor vormen de bovengenoemde ontwikkelingsgebieden en de vier pedagogische domeinen. Bij de aanschaf van (spel)materiaal en meubilair letten we erop dat het van degelijke kwaliteit is, kindvriendelijk, ergonomisch verantwoord, uitnodigend voor kinderen, veilig, goed schoon te houden en afgestemd op de doelgroep. Verder zorgen we ervoor dat er voldoende spelmaterialen zijn voor de diverse ontwikkelingsniveaus en ontwikkelingsgebieden waarmee je als pedagogisch medewerker binnen je groep te maken hebt. Het spelmateriaal sluit aan bij de projecten en is in principe voor de kinderen makkelijk bereikbaar. Er wordt gewerkt met diverse hoeken waarin ook alle ontwikkelingsgebieden spelenderwijs aan bod komen; een huishoek, een bouw- en/of constructiehoek, een taal- en leeshoek, een beeldende-/ creatieve hoek en een thema- of ontdekhoek. Afhankelijk van het thema zijn deze hoeken in meer of in mindere mate aanwezig. De hoeken worden namelijk bij elk nieuw thema aangepast aan de context van het onderwerp. We maken daarbij bewust gebruik van echte materialen die de echte wereld representeren én themamaterialen die een extra stimulans geven in de woordenschatuitbreiding van de kinderen. In de hoeken worden de kinderen zowel passief als actief uitgedaagd de woorden te gebruiken. In de hoeken wordt vrijgespeeld én samen met de pedagogisch medewerker. Wij besteden ook veel aandacht aan regels en rituelen tijdens het spelen.

Voorbeelden hiervan zijn vaste plaatsen voor de materialen, werken volgens een planningssysteem, vaste afspraken zoals 'Binnen mag je lopen en buiten mag je rennen' of 'Stop hou op' en het opruimlied. Dit helpt kinderen om zelfstandig en met zelfvertrouwen (samen) te spelen.

We richten de hoeken zodanig in dat kinderen volop de gelegenheid krijgen om tot intensief en echt betrokken spel te komen. We streven naar activiteiten die vooral het explorerende en expressieve karakter van spel ondersteunen en de kinderen laten genieten van het handelen en zich verplaatsen in echte en denkbeeldige personen en situaties. We begeleiden de kinderen tijdens het vrij spelen door ontwikkelings- en leermomenten te observeren en deze te verbinden aan de doelen en het ontwikkelingsproces van het kind.

3.3 Onderzoeken en verwonderen

Peuters houden van experimenteren en ontdekken. Hiermee leren zij de wereld kennen. Door te manipuleren met materialen krijgen zij grip op eigenschappen. De sensomotorische ontwikkeling wordt gestimuleerd. Tijdens ontdekactiviteiten leren peuters ook veel nieuwe woorden en ervaren zij de betekenis hiervan. Het gaat om meer wiskundige begrippen als *meer*, *zacht* of *smelten*. We bieden de peuters veel mogelijkheden om bij ontdekactiviteiten te praten. De pedagogisch medewerker vraagt dus niet alleen om dingen te benoemen, maar stimuleert de peuters ook om te praten over de vreemde, leuke en interessante verschijnselen die ze ontdekken.

Foto: Hoe ziet een slak eruit? Waarom hij heeft van die sprietjes? Wat zie je als de slak over een zwart vel papier kruipt? Wat is dat?

3.4 Taalontwikkeling

In de communicatie-ontwikkeling en in de ontwikkeling van taal-denken is het noodzakelijk dat kinderen over goede taalvaardigheid en een grote woordenschat beschikken. De basis voor deze woordenschat wordt, naast in de thuissituatie, grotendeels ook in de kinderopvang gelegd.

Woordenschat

Bij elk thema besteden we bewust aandacht aan het zich eigen maken van fundamentele begrippen. Bij elk thema wordt een woordenlijst gemaakt. Deze lijst met woorden wordt zichtbaar opgehangen voor de pedagogisch medewerkers om er regelmatig op terug te grijpen, maar ook voor de ouders zodat zij zien waar de peuters mee bezig zijn. Tijdens de startactiviteit van een thema worden de woorden die de kinderen al kennen gereactiveerd en verkend. Van daaruit ontstaan nieuwe activiteiten met nieuwe (nog onbekende) woorden die de kinderen aan de al bestaande kennis kunnen toevoegen. Om dit te bereiken werken we vanuit een thema gebonden betekenisvolle context, gebruiken we veel concreet materiaal tijdens onze activiteiten en in de speelhoeken van de kinderen en maken we woorden visueel. Onze aanpak kenmerkt zich met de Viertakt van Verhallen: voorbereiden, semantiseren, consolideren en het spelenderwijs (impliciet) controleren.

Leeservaringen en voorlezen

Op beide locaties zijn veel boeken aanwezig rondom het thema dat in de groep centraal staat en (thema-afhankelijk) wordt er gewerkt met een thema- en/of verteltafel. We werken nauw samen met de bibliotheek. Ook wordt er met regelmaat voorgelezen door een leesconsulent van de bibliotheek.

Er wordt elke dag voorgelezen in de speelzalen. Hiermee krijgt de woordenschat van de kinderen een extra stimulans. Tegelijkertijd is voorlezen gezellig, geeft het een gevoel van veiligheid en geborgenheid. De verhalen die aangeboden worden, worden voor de peuters herhaald. Vaak gebeurt dit in kleine groepen. Hierdoor worden woorden steeds verder verduidelijkt, krijgen de kinderen de mogelijkheid om nog meer grip op de verhaallijn te krijgen en kunnen we steeds nieuwe (verhaal oriënterende) doelen aan het voorlezen koppelen. Boeken worden ook gebruikt om een thema weer van nieuwe informatie te voorzien.

Gesprekken met kinderen

Verhalen vormen een bron voor leren. Taal leer je door deze te horen maar ook door deze actief te gebruiken. Het taalleermechanisme treedt hierdoor in werking. Taal wordt dus ook geleerd door verhalen te vertellen en gesprekjes te houden, vanuit veiligheid en vertrouwen. Verhalen gaan over wat kinderen beweegt, motiveert. De kinderen krijgen in de kinderopvang veel gelegenheid tot het vertellen van verhalen aan elkaar en een de pedagogisch medewerker. Vaak gebeurt dit in kleine groepen, om de onderlinge veiligheid te versterken, beurten te beschermen en de interactie te versterken.

Naast het eigen rijke taalaanbod van de pedagogisch medewerker, stimuleren zij dat ook de kinderen steeds meer nieuwe woorden en ook denktaal gaan gebruiken (volgens de Taxonomie van Bloom). Aan jonge kinderen, en bij de eerste keer aanbieden van een boek, stellen zijn hoofzakelijk aanwijs- en doe vragen. Bij oudere kinderen, en na herhaald voorlezen, komen steeds vaker denk-, redeneer- en voorspelvragen aan de orde.

3.5 Rekenroutines

Wiskunde ligt in alle activiteiten besloten die zich in de alledaagse werkelijkheid voordoen. We bootsen deze na in onze speel- en leeromgeving. Daarnaast bieden we in de vorm van activiteiten onderstaande rekenroutines aan. De rekenroutines staan symbool voor de domeinen (tellen en getalbegrip, meten en meetkunde) in het rekenen. Ook spontane situaties kunnen dienen als betekenisvolle aanleiding om een rekenroutine in te zetten. De meeste rekenroutines worden bij de dagopening toegepast.

De verzamelkabouter

De Verzamelkabouter is helemaal gek van het verzamelen. Hij verzamelt spullen in zijn kruiwagen. Dat kunnen allerlei spullen zijn: van buiten, van kinderen, al dan niet gerelateerd aan een thema dat op dat moment centraal staat in de groep. De kinderen kunnen ook zelf spullen verzamelen en deze in de kruiwagen van de Verzamelkabouter leggen. Wanneer de kabouter of kinderen uit de groep dingen verzameld hebben, gaat de kabouter proberen daar een ordening in aan te brengen. Hij roept hierbij de hulp in van de kinderen.

Nol de Meetmol

Nol de Meetmol is een lief, traag dier. Zijn passie is meten. Hij graaft het liefst gangen van verschillende lengtes en wil dan ook graag weten hoelang een gang precies is. Hiervoor gebruikt hij zijn Meetveters. Dit zijn veters met verschillende lengtes en in verschillende kleuren. Natuurlijk heeft Nol ook standaardmaten bij zich zoals een meetlint, een liniaal en een oprolbaar meetlint.

Willy Weeg

Willy Weeg is een echte stoere en sterke jongen. Hij wil graag laten zien hoe sterk hij is. Hij tilt alles op en is dol op wegen. Hij zegt vaak: 'Kijk eens hoe sterk ik ben.' Hij tilt dingen op om te kijken hoe zwaar ze zijn, maar dan weet hij het nog niet exact. Daarom heeft hij een weegkoffer bij zich met allerlei verschillende weeginstrumenten: een keukenweegschaal, een balans en een personenweegschaal.

De Slaapaap

De Slaapaap is een beetje suffige, domme aap. Hij valt steeds in slaap en snapt niet hoe de dag (week, jaar) in elkaar zit. Hij heeft geen tijdsbesef en ziet ook het nut van een klok niet in. De Slaapaap zit in de klas onder de klok, bij de (seizoenen)kalender en de dagritme kaarten.

Foto Fien

Foto Fien maakt graag mooie foto's en heeft daarom altijd haar fototoestel bij zich. Ze is altijd in de weer met haar toestel en maakt voortdurend foto's van alles om zich heen. De gemaakte foto's koestert ze. Ze kan er uren naar kijken en over vertellen. Ze wordt vaak gevraagd om bepaalde foto's te maken, soms door de pedagogisch medewerker en soms door de kinderen.

3.6 Werken met ontwikkelingsmaterialen

Op de locaties wordt er tijdens de inloop en tijdens het spelen en werken met ontwikkelingsmaterialen gewerkt. Dit zijn materialen die een ingebouwde taak of opdracht hebben. Dit materiaal is vaak maar op één manier te gebruiken en gekoppeld aan een specifiek leerdoel.

Voorbeelden hiervan zijn een puzzel of een lotto. De pedagogisch medewerker ondersteunt de kinderen bij het opstarten van de activiteit en volgt het proces door regelmatig bij de kinderen te gaan zitten. Kinderen kunnen zelf kiezen voor ontwikkelingsmateriaal om mee te gaan werken of de pedagogisch medewerker laat een kind doelbewust met een bepaald materiaal aan de slag gaan.

Foto: kinderen werken zelfstandig of in kleine groepen met ontwikkelingsmaterialen

3.7 Versjes en liedjes

Tijdens de dag worden vaak rijmpjes en liedjes gebruikt. Op beide locaties hangt een liedjestrain (of een andere visuele vorm). Hierop staan de liedjes die de pedagogisch medewerkers met regelmaat met de kinderen zingen. Vaak gebeurt dit aan het begin of aan het einde van een dagdeel. Rijmpjes en liedjes zijn zeer geschikt om de woordenschat van de peuters te verdiepen. De woorden in rijmpjes en de liedjes worden vaak gekoppeld aan handelingen en bewegingen, die de peuters gelijktijdig met het opzeggen of zingen uitvoeren. De bewegingen verduidelijken de betekenissen van de betreffende woorden, waardoor de peuters deze ook beter kunnen onthouden.

Naast themaliedjes en versjes, heeft elke peuterspeelzaal ook routineliedjes. Bijvoorbeeld bij het begin van het eten en drinken, bij het opruimen en natuurlijk bij het vieren van een verjaardag.

3.8 Dagritme

Voor kinderen is het prettig om te weten wat er achtereenvolgens gaat gebeuren. Daarom zorgen we voor een herkenbaar, steeds terugkerend dagritme op elke locatie. Met dagritme kaarten leggen we voor de kinderen herkenbare momenten van het dagprogramma vast, zoals de kringmomenten, eten en drinken, buiten spelen en naar huis gaan.

3.9 Groepsmanagement

Kinderen zijn de motor van hun eigen ontwikkeling. Spelenderwijs doen zij ervaringen op en ontwikkelen ze hun vaardigheden, omdat ze intrinsiek gemotiveerd zijn om de wereld te ontdekken en te onderzoeken. De voorwaarde voor leren is veiligheid. Deze bieden wij door ons pedagogisch handelen en de structuur in ons groepsmanagement. Ontwikkeling stimuleren gebeurt in samenwerking met het kind; aansluitend bij de interesses en het tempo van het kind. In de planning van de activiteiten, houden we rekening met de mogelijkheden van de groep. We differentiëren in het basisaanbod voor de hele groep naar de verschillende peuterniveaus tijdens de activiteit. Tegelijkertijd vinden diverse activiteiten in kleine groepen plaats en worden kinderen die extra uitdaging of extra instructie nodig hebben individueel of in kleine groepen begeleid, afgestemd op hun ontwikkelbehoefte. Om dit mogelijk te maken werkt elke groep met een vast dagritme, waarin deze activiteiten in de vorm van een weekplanning gepland worden. In ons groepsmanagement maken we optimaal gebruik van de zogenoemde 'dubbele bezetting'. Waar mogelijk neemt één van de pedagogisch medewerkers de groepsverantwoordelijkheid en de ander begeleidt kleine groepen kinderen of kinderen individueel. De regels voor uitgestelde aandacht die nodig zijn om te kunnen differentiëren, worden regelmatig met de peuters herhaald.

Kleine kring

Elke dag wordt er in kleine groepen gewerkt. De grote groepsactiviteit wordt, afhankelijk van het onderwerp en de groep, in twee kleinere kringen aangeboden. Elke pedagogisch medewerker neemt dan een deel van de groep mee om de activiteit aan te bieden. Soms betreft dit eenzelfde activiteit en soms bewust een activiteit met een ander doel, passend bij de (sub)groep. Daarnaast wordt er tijdens het spelen en werken in kleine groepen gewerkt. Dit zijn kinderen die op basis van observatie meer instructie nodig hebben of een verrijkt aanbod. We noemen dit de *meer-* en de *weer-kinderen*. Het aanbod gebeurt in de vorm van pre-teaching, meespelen of herhaalde uitleg. De kleine kring bestaat doorgaande uit drie tot vier kinderen.

3.10 Buiten spelen

Het is nodig dat kinderen hun bewegingsvaardigheid ontwikkelen zodat ze in staat zijn hun omgeving actief, explorerend te verkennen en activiteiten te ondernemen die hen in staat stellen aan die wereld deel te nemen. We spelen elke dag buiten met de kinderen. Hierdoor ontwikkelen de kinderen hun (grote) motorische vaardigheden om de buitenruimte 'te lijf te gaan'. Door middel van dans en expressie, dat thematisch aan bod komt, leren de kinderen samen met de grof motorische ontwikkeling hun gevoelens te uiten en uitdrukking te geven aan ervaringen. Naast de grof motorische vaardigheden, hebben de kinderen steeds meer behoefte aan fijn motorische vaardigheden, met name de hand- en vingermotoriek. Ze ontwikkelen deze bij tal van binnen activiteiten (zoals in de constructiehoek, bouwen creatieve activiteiten), maar zeker ook buiten door te spelen met zand en water. Op de locaties krijgen kinderen hier veel gelegenheid voor.

Foto: samenspelen en ontwikkelen in de zandbak

3.11 Fijn- en sensomotorische ontwikkeling

In onze speelzalen wordt de fijn motorische ontwikkeling gestimuleerd door creatieve en beeldende activiteiten. Het gaat dan om activiteiten zoals scheuren, propjes maken of bolletjes klei 'rollen'. Werken met plasticine klei komt regelmatig terug tijdens het spelen en werken in de vorm van een vrije keuze activiteit. Andere meer creatieve activiteiten, zoals knippen en scheuren, zijn themageboden. Deze zijn bedoeld voor alle

kinderen en worden in kleine groepen aangeboden. Bij de thema's die er zich voor lenen leggen we ook materialen neer die meer ontdekkend en onderzoekend van aard zijn en de sensomotorische ontwikkeling van de peuters stimuleren. Voorbeelden hiervan zijn het toevoegen van schelpjes aan het zand in de zandtafel, sporen maken met dieren of kleine auto's in scheerschuim of een bak met maïs of kastanjes waarbij de kinderen met diverse bakjes, zeefjes, wc-rollen en lepels met het materiaal kunnen manipuleren.

4. Het volgen van de ontwikkeling, signalering en stimuleren

In de periode dat de kinderen bij ons zitten maken ze een enorme ontwikkeling door op lichamelijk, motorisch, verstandelijk, emotioneel en sociaal gebied. We streven een optimale doorgaande ontwikkeling naar de basisschool na, specifiek ook voor kinderen die VVE volgen. In de peuterperiode worden talenten van kinderen maximaal benut.

4.1 Vroegtijdige signalering

Met elke ouder van een kind dat bij ons nieuw binnenkomt vindt, binnen de eerste zes weken, een startgesprek plaats. Dit geeft ons verdergaande informatie over de ontwikkeling van het kind op dit moment, de periode voordat het naar ons kwam en de ervaringen die ouders thuis hebben in de omgang met hun kind. Vervolgens observeren wij het kind wanneer het bij ons in de groep is. We krijgen hiermee de ontwikkeling van het kind vroegtijdig in beeld.

4.2 Dagelijkse en periodieke observatie

Om het aanbod af te stemmen op de ontwikkelingsbehoeften van de kinderen observeren wij continu. De dagelijkse observaties leiden tot afstemming van ons handelen op de ontwikkeling van het kind op dat moment. De ontwikkeling van het kind leggen wij in de vorm van logboeknotities vast. Periodiek registreren we onze observaties in het observatie- en registratieprogramma *PeuterPlusPlan*. Ieder half jaar, op de leeftijd van 2,5; 3; 3,5 en 4 jaar, vindt er altijd een registratie plaats door de verantwoordelijke pedagogisch medewerker, ofwel de mentor van het kind.

4.3 Uitlokken tot ontwikkeling

De pedagogisch medewerkers observeren de kinderen continu tijdens het aanbod van activiteiten, maar ook door zelf deel te nemen en mee te spelen met kinderen. Binnen die activiteiten lokken zij kinderen uit in de zone van de naaste ontwikkeling. Dagelijkse observaties, waarbij bijzonderheden in de ontwikkeling in *logboeknotities* worden vastgelegd, leiden tot een periodieke registratie over de ontwikkeling van de kinderen in het observatie- en registratiesysteem *PeuterPlusPlan*. Door hun observaties systematisch te registreren, zijn de pedagogisch medewerkers goed op de hoogte van het ontwikkelingsniveau van de kinderen en kunnen ze hun *interventies* afstemmen op de ontwikkelbehoeften van de peuters. Hierbij zetten zij hun pedagogische en educatieve kwaliteiten in.

4.4 . Signaleren van ontwikkelingsvoorsprong en -stagnatie

Aan de hand van eigen observatie en de registratie in *PeuterPlusplan* komt *voorsprong* of *stagnatie* in de ontwikkeling van de peuters in beeld. Wanneer een pedagogisch medewerker (na observatie) zorg heeft om een kind, bespreekt zij dit in eerste instantie met haar naaste collega. De pedagogisch medewerker kan ook advies inwinnen bij de jeugdverpleegkundige van de GGD, zonder de naam te noemen van het kind. Dit betreft vragen voor de begeleiding van het kind in de groep, gericht op het handelen van de pedagogisch medewerker. Vervolgens gaat de mentor van het kind, als dit nodig is, in gesprek met de ouders over hetgeen zij geobserveerd hebben en vragen zij de ouders of zij dit herkennen. Hierbij wordt de kennis en ervaring van de ouders vanuit de thuissituatie benut om het kind in de groep nog beter te kunnen begeleiden en de brug tussen thuis en kinderopvang zo klein mogelijk te maken. Ook overleggen zij met de ouders wat de volgende stap kan zijn voor extra ondersteuning van het kind in de groep. Wanneer de zorg groter is dan de mogelijkheden die we in de groep kunnen bieden, wordt een externe instantie ingeschakeld. Dit gebeurt altijd in afstemming met de ouders (zie ook paragraaf 4.5). Op het moment dat het kind 4 jaar is en afscheid neemt vindt er een afsluitend gesprek met de ouders plaats.

4.5 Samenwerking met het zorgteam 0-6 Vught

Als er bijzonderheden in de ontwikkeling van de peuter zijn, zal de pedagogisch medewerker in eerste instantie met de ouder(s) contact opnemen (zie paragraaf 4.4). In eerste instantie betreft dit extra begeleiding door de pedagogisch medewerkers van de betreffende locatie. Zoals gezegd kan de pedagogisch medewerker hier advies over inwinnen bij de jeugdverpleegkundige van de GGD. Als de extra begeleiding onvoldoende rendement oplevert of de zorg van dien aard is dat de pedagogisch medewerker samen met de ouders constateert dat er extra hulp of advies nodig is, kunnen we gebruik maken van het zorgteam 0-6. Dit zorgteam is ontstaan vanuit het CJG met Samenwerkingsverband De Meierij en de GGD. Vanuit het Samenwerkingsverband De Meierij kan er onderzoek gedaan worden naar de taal- of spraakontwikkeling (logopedist), motorische ontwikkeling (fysiotherapeut) of sociaal- emotionele ontwikkeling (orthopedagoog). Ouders worden bij alle gesprekken en adviezen betrokken en hulp wordt alleen geboden na akkoord van de ouders.

In het zorgteam 0-6 kan alle zorg rondom een kind gedeeld worden. Als er onvoldoende expertise aanwezig is binnen het zorgteam, wordt deze uitgebreid met expertise op het gevraagde vlak. Alles wat wordt besproken in het zorgteam is vertrouwelijk. Ouders kunnen ook anonimiteit aangeven. Het zorgteam werkt altijd in samenwerking met de ouders en blijft ondersteunen zolang het nodig is. Bij sommige kinderen gaat de ontwikkeling snel, bij anderen kan dat langer duren of is het nodig om door te verwijzen naar de hulpverlening die buiten het zorgteam valt.

4.6 Veiligheid en gezondheid

In het protocol veiligheid en gezondheid staat beschreven hoe we omgaan met zorgen rondom kindermishandeling en seksuele intimidatie in zowel de kinderopvang als thuisomgeving.

4.7 Overdracht naar de basisschool

Met het *PeuterPlusPlan* volgen we de ontwikkeling van de kinderen in de leeftijd van 2 - 4 jaar. Het is een hulpmiddel om gericht naar de ontwikkeling van een kind te kijken. Daarnaast is het ook een middel om vroegtijdig achterstanden en voorsprongen te signaleren. De ontwikkelijnen in *PeuterPlusPlan* zijn gebaseerd op de ontwikkelingsgebieden zoals ook het SLO (nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling) deze benoemd, en sluiten aan op de ontwikkelijnen voor het basisonderwijs. Daarmee biedt *PeuterPlusPlan* voor ons de mogelijkheid om de ontwikkeling van de kinderen in een doorgaande lijn met de diverse uitstromende basisscholen in de gemeente Vught vorm te geven. De geregistreerde ontwikkeling van de kinderen in de peuterperiode, kan in het Volgsysteem *Parnassys*, waarmee de samenwerkende basisscholen in Vught werken, opgenomen worden. De pedagogisch medewerkers bespreken de observaties en overdracht voor de basisschool met de ouders. Als ouders schriftelijk hun toestemming hebben gegeven bij inschrijving, wordt het document persoonlijk gebracht naar de basisschool waar het kind naar toe gaat. Het doel van de overdracht is om de overgang van peuter naar kleuter zo soepel mogelijk te laten verlopen. Kinderen die extra zorg en aandacht kregen, dragen we uitgebreider over aan de basisschool. Dit gebeurt binnen vier weken voordat het kind naar de andere locatie gaat.

5. Wennen

Voor veel tweejarige peuters betekent het bezoeken van de genoemde locaties, de eerste momenten weg van thuis zonder een vertrouwde opvoeder in de buurt. Dat is even wennen. Voor het wennen aan deze nieuwe situatie hebben wij alle begrip. Wij geven ouders en kind de ruimte om hiermee te leren omgaan. Wat vinden we belangrijk?

1. Wanneer een peuter voor de eerste keer komt nodigen we ouder en kind 15 minuten na aanvang van het dagdeel uit.
De 'breng drukte' is voorbij en de pedagogisch peuterleidsters hebben aandacht en tijd voor de eerste opvang van het nieuwe kind en zijn ouder(s).
2. We gunnen het nieuwe kind de tijd om alles in zich op te nemen, rond te kijken en te spelen. We stimuleren het kind om aan tafel te komen zitten of in de kring.
3. Samen met de ouder kijken we hoe het kind reageert.
4. Als de ouder vertrekt nemen we duidelijk afscheid, samen met de peuter zwaaien we de ouder uit.
5. We geven het kind de ruimte voor verdriet en troost bij het afscheid van de ouder. De peuters mogen een knuffel meenemen die we als troost kunnen geven als het kind het moeilijk heeft (geen speen). We troosten het kind door het op schoot te nemen, ernaast te gaan zitten en/of af te leiden.
6. We geven de ouders de gelegenheid om naar de speelzaal te bellen om te informeren hoe het gaat.
7. Bij peuters die lang verdrietig blijven, is een heel dagdeel vaak te lang. In overleg met de ouder bouwen we de speeltijd op. In het begin mag de peuter later komen en eerder worden opgehaald.
8. Wanneer een peuter gedurende een langere periode en herhaaldelijk ontroostbaar is, adviseren we ouders om een poosje te stoppen. Misschien is het kind emotioneel nog te jong en kunnen we het na een paar maanden nog eens proberen.

Door te werken met twee vaste medewerkers op een groep willen we de sociaal-emotionele veiligheid van het kind waarborgen. Ook voor de nieuwe kinderen is dit van groot belang. Zij kunnen zich hechten aan vertrouwde medewerkers en dat zal het proces van wennen vergemakkelijken. Wanneer kinderen meer dan twee dagdelen komen spelen, proberen we deze kinderen in de extra groep bij minimaal 1 bekende pedagogisch peuterleidster te plaatsen om het gevoel van veiligheid en vertrouwdheid voor het kind en de ouder te behouden.

6. Mentorschap

Vanaf 1 januari 2018 werken we bij kinderopvang Onder de Pannen met mentorschap. De definitie van mentoring is: een één op één interactief proces, waarbij de mentor het leren van de mentee (het kind) begeleidt en ze zich samen richten op de persoonlijke ontwikkeling. Elk kind in de dagopvang en buitenschoolse opvang krijgt een mentor. Kinderen die nieuw bij ons op de opvang komen krijgen een persoonlijke brief met daarin de uitleg over het mentorschap en met wie de mentor van het kind is. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind. Als de pedagogisch medewerk(st)er bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind of problemen signaleert, wordt dit besproken met Chantal van Kaathoven. Dit wordt verder besproken onder het kopje zorgkinderen. In de dagopvang bespreekt de mentor de ontwikkeling van het kind naar aanleiding van de observaties met de ouders wanneer daar behoefte of aanleiding toe is. Dit geldt ook voor de buitenschoolse opvang, met het verschil dat er in de buitenschoolse opvang geen observaties gedaan worden. Een mentor gaat een vertrouwensrelatie aan met een kind en biedt sociaal-emotionele veiligheid door de verdiepte band die ontstaat tussen kind en mentor. Elke pedagogisch medewerker krijgt een beperkt aantal mentorkinderen onder zich. Hierdoor wordt de band tussen de mentor en het kind hecht(er) en kunnen eventuele ontwikkelingsproblemen (nog) sneller opgemerkt worden. Omdat iedere medewerker een beperkt aantal kinderen onder zich heeft, is het de bedoeling dat zij zich juist in die kinderen meer verdiept en daarmee een dieper band op zal bouwen. Kinderen die zich vertrouwd voelen met een volwassene, zullen zich eerder ontwikkelen. Het kan ook andersom werken. Pedagogisch medewerkers kunnen op deze manier ook de kans grijpen zichzelf verder te ontwikkelen, bijvoorbeeld op het gebied van observaties en wat daaruit kan voortvloeien. Bij de dagopvang wordt de mentor toegewezen als een kind wordt ingeschreven. Dit is namelijk afhankelijk van hoeveel kinderen een mentor al heeft en op welke dagen het kind op de dagopvang aanwezig zal zijn. Door het volgen van de ontwikkeling van het kind sluiten pedagogische medewerk(st)ers aan op de individuele behoeften van een kind. Tevens kan er door overleg met ouders afgestemd worden hoe aan wensen en behoeften van het kind tegemoet kan worden gekomen. De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelingsstappen en mogelijke achterstanden, worden gevolgd en indien nodig tijdig gesignaleerd.

7. Samenwerking met andere instellingen

Wij realiseren ons dat de ontwikkeling van peuters mede afhankelijk is van de omgeving waarin het kind verkeert. De kinderopvang is slechts één van de spelers in de directe omgeving waarin het kind opgroeit. Door intensief samen te werken met anderen kunnen we een bijdrage leveren aan de vroegtijdige onderkenning en aanpak van eventuele problemen in de ontwikkeling van peuters. Er zijn ook contacten met integrale vroeghulp, logopedie, fysiotherapie, Kentalis, bureau jeugdzorg en maatschappelijk werk, het Samenwerkingsverband van het primair onderwijs in Vught e.o. De samenwerking met andere instanties gebeurt altijd in overleg en samenspraak met de ouders. Zij zijn en blijven de eerstverantwoordelijken bij alles wat hun kind aangaat.

8. Ouders

Kinderopvang Onder de Pannen hecht veel waarde aan een goed contact met ouders. Pedagogisch medewerkers en ouders willen allebei dat het kind zich optimaal ontwikkelt en daarbij zoveel mogelijk kansen krijgt. Bovendien is het voor het goed functioneren van Kinderopvang Onder de Pannen van belang dat ouders betrokken zijn bij zowel de ontwikkeling van het kind als bij de activiteiten in de groep. Wederzijds partnerschap vinden wij belangrijk en geven hier op de volgende manier invulling aan:

8.1 Ouderparticipatie en communicatie

Een goede communicatie van de kinderopvang naar ouders en omgekeerd is bepalend voor effectieve ouderbetrokkenheid. Onze ouders worden geïnformeerd over onze werkwijze via de *website* en het pedagogisch beleid. Bovendien krijgt iedere ouder bij aanmelding van het kind een bevestiging van de plaatsing via de mail, waarin ook de start en de werkwijze wordt uitgelegd. Dit betreft de locatie specifieke aanpak (zie bijlage 'zo zijn onze manieren').

Via *Klasbord*, het *prikbord* bij elke locatie en zogenoemde 'deurbrieven', geven we ouders informatie over actuele zaken, die tevens locatie gebonden is. We vinden het heel belangrijk dat ouders betrokken zijn bij alles

wat er op de locatie plaatsvindt. Een goed contact tussen ouders en de pedagogisch medewerker is dan ook onontbeerlijk. Elke pedagogisch medewerker maakt daarom *contact* met iedere binnenkomende ouder en kind. Elke ouder wordt, samen met het kind, welkom geheten. Tijdens de *inloop*, gedurende 1015 minuten is er tijd en ruimte voor een praatje met de kinderen en hun ouders. Ouders worden actief betrokken bij de activiteit van hun kind. Er staan materialen klaar die het kind samen met de ouder kan doen. We stimuleren de ouders hier gebruik van te maken om zo de betrokkenheid met het kind en de kinderopvang te versterken. De pedagogisch medewerker vertoont goed voorbeeldgedrag in de begeleiding en de wijze van aanspreken van de peuter. Onze pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ze de ouder ook werkelijk 'gezien' hebben, door hen aan te spreken, te groeten of op een andere manier belangstelling te tonen. Er is voor- en na groepstijd veel contact met de ouders van de peuters. Dit contact is vaak informeel en vindt plaats tijdens het wegbrengen of ophalen van het kind. Als er aanleiding toe is, zullen de pedagogisch medewerkers de ouders uitnodigen voor een persoonlijk gesprek. Het initiatief tot een gesprek kan ook van de ouder uitgaan. Ouders worden ook actief gevraagd om deel te nemen aan activiteiten zoals een herfstwandeling, bibliotheekbezoek of een gezellige koffieochtend.

8.2 Informatie over de activiteiten in de groep

Alle ouders worden geïnformeerd over de activiteiten die wij in de groep samen met de kinderen doen. De activiteiten in de vorm van het *ontwerpschema* hangen zichtbaar in de ruimte. Er is veel *werk* van de *kinderen* te zien in de groep en ouders worden actief door de pedagogisch medewerker geattendeerd op de activiteiten of het werk van de kinderen dat zij tijdens groepstijd hebben gedaan of gemaakt.

Tegelijkertijd kunnen ouders deelnemen aan *Klasbord*. Via deze app delen de medewerkers informatie en foto's met de ouders van de eigen groep. Ouders kunnen via deze app een goed beeld krijgen van de activiteiten die in de groep zijn gedaan en hier thuis met het kind over doorpraten.

Bij de start van ieder nieuw thema krijgen de ouders uitleg over het thema. Deze *brief* wordt op *Klasbord* gezet en hangt op of aan de muur bij het thema. Wanneer een peuter zijn/haar verjaardag viert, zijn beide ouders van harte welkom om het feest mee te vieren. Ook dit geeft een kijkje in de groep en een beeld van het functioneren van het kind in de speelzaal samen met andere kinderen.

8.3 Oudercommissie

Vanaf 2016 stelt de wet dat verplicht zijn om een oudercommissie in te stellen. Kinderopvang Onder de Pannen is op dit moment druk bezig ouders te enthousiasmeren om meer jaarlijks zitting te nemen in deze commissie.

8.4 Educatief partnerschap

We hebben de ambitie om het educatief partnerschap met ouders uit te bouwen door met *Verteltassen* te gaan werken. Verteltassen hebben een tweeledig doel; ouders komen bij elkaar en sterker in contact met de pedagogisch medewerker wanneer zij aan de Verteltassen werken en anderzijds geven de Verteltassen die mee naar huis een stevige impuls in de taalontwikkeling van het kind en voorleesgedrag van de ouders. Dit schooljaar (2020 - 2021) oriënteren we ons hierop.

9. Oudergesprekken over de ontwikkeling van het kind

Gesprekken over de ontwikkeling van het kind vinden regelmatig plaats in de volgende vormen:

9.1 Het intakeformulier en intakegesprek

Wanneer een kind op de opvang start bespreken de pedagogisch medewerkers het *intakeformulier* met de ouders (zie bijlage). Tijdens dit gesprek worden zaken besproken die van belang zijn voor een goede opvang van het kind zoals bijzonderheden m.b.t. voeding, allergieën, medicijngebruik, gezinsomstandigheden en thuistaal. Daarnaast geven de pedagogisch medewerkers informatie over o.a. het peutervolgsysteem, thematisch werken en de samenwerking met andere partners. Tijdens het intakegesprek vragen zij de ouders ook om toestemming voor het mogen uitwisselen van informatie met het basisonderwijs en de GGD. Wij respecteren de thuistaal van het kind maar proberen zowel de kinderen als de ouders te stimuleren om Nederlands te spreken wanneer zij op de kinderopvanglocatie zijn.

Binnen 6 weken vindt na de start een gesprek met de ouders plaats. Dit noemen we het *startgesprek*. Tijdens het intakegesprek nemen we het intakeformulier door, bespreken we de eerste wenperiode van het kind en stemmen we de begeleiding van het kind af op de aanpak van de ouders.

9.2 Periodieke oudergesprekken

Na het startgesprek, vinden er periodiek oudergesprekken plaats; bij 2,5; 3 en 4 jaar. Rond de derde verjaardag van de peuter worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek over de ontwikkeling van het kind. We noemen dit het *10 minutengesprek*, dat doorgaans een kwartier duurt. *PeuterPlusPlan* wordt hier ter verduidelijking bij gebruikt. Voordat het kind vier jaar wordt en de kinderopvang verlaat komt er opnieuw een 10 minuten gesprek. Hierbij bespreken wij zowel de ontwikkeling van de peuter als ook de overdracht naar de basisschool.

9.3 Tussentijdse gesprekken

Ook bij het halen en brengen van het kind kan er informatie uitgewisseld worden met ouders. Dit gebeurt zowel op initiatief van de ouders als van de pedagogisch medewerker(s). Op verzoek van de ouders of van de pedagogisch medewerkers kan er een afspraak gemaakt worden als het overleg langere tijd nodig heeft of het onderwerp van het gesprek hier om vraagt. Dit om de veiligheid op de groep te waarborgen tijdens haal- en brengmomenten en de privacy van ouder en kind.

10. Feestjes en verjaardagen

Van verjaardagen en afscheid nemen wordt een feest gemaakt. Bij dit feest zijn ouders ook altijd van harte welkom. Wij vragen de ouders om op iets gezonds te trakteren. Via de website kunnen ze ideeën opdoen via een link.

11. Kwaliteitszorg

De kwaliteit van onze pedagogisch medewerkers is van wezenlijk belang en van grote invloed op de wijze waarop kinderen zich ontwikkelen op onze kinderopvang. Het extra dat wij kinderen bieden, ligt in de kracht van de combinatie van ons pedagogisch en educatief handelen. Dit kunnen wij waarmaken door de inzet en betrokkenheid van pedagogisch medewerkers. We durven te stellen dat onze pedagogisch medewerkers oprecht betrokken zijn bij de peuters en hun ouders en sensitief zijn in de relatieopbouw. Wij bieden de pedagogisch medewerkers ondersteuning in hun werk door na- en bijscholing te organiseren. Deze scholing leggen wij jaarlijks vast in ons opleidingsplan (zie bijlage). De pedagogisch coach ondersteunt de pedagogisch medewerkers in de uitoefening van hun taak in de vorm van (individuele) begeleiding, coaching en het organiseren van teamvergaderingen. Specifieke coaching in het pedagogisch en educatief handelen zal ook door de pedagogisch coach gedaan worden.

Alle pedagogisch medewerkers zijn gekwalificeerd op minstens mbo-4-niveau. Naast continue professionalisering op deelgebieden, zijn alle pedagogisch medewerkers officieel gecertificeerd voor de methodiek 'VierVVE' (afgerond juli 2019), Triple-P, Startblokken, Oog voor interactie en hebben hun EHBO-diploma voor kinderen. Alle medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Zij worden door het ministerie van Justitie continu gescreend.

11.1 Vakliteratuur en persoonlijke ontwikkeling

Ook vakliteratuur en thema-avonden waarin wij pedagogische en educatieve ontwikkeling centraal stellen, dragen bij aan de versterking van de kwaliteit van de pedagogisch medewerkers.

Als een pedagogisch medewerker een cursus wil volgen die buiten het aanbod van kinderopvang Onder de Pannen valt, zijn hier in overleg ook mogelijkheden voor. Ook aan nieuwe medewerkers kan een (individueel)traject aangeboden worden om ervoor te zorgen dat ook zij indien nodig het door Kinderopvang Onder de Pannen gevraagde niveau bereiken. Ook de pedagogisch coach kan hier versterkt op ingezet worden.

11.2 Pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch coach

We hebben de Wettelijke taak (volgens Wet IKK) de pedagogisch medewerkers te laten coachen voor 10 uren per fte. Dit zal gedaan worden door mevrouw C. van Kaathoven, die daarnaast ook de functie van pedagogisch beleidsmedewerker vervult. Eén van de taken betreft het door ontwikkelen van het pedagogisch beleid. Het aantal uur is gebaseerd op de Wettelijke eis vanuit de Wet IKK, te weten 50 uur maal het aantal kinderopvanglocaties van Kinderopvang Onder de Pannen. Door het koppelen van beide functies, gaan de ontwikkeling van het beleid, het bewaken en invoeren van de beleidsvoornemens hand in hand met de professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers op de kinderopvang. Doordat tijdens de coaching ook kwaliteit opgehaald wordt uit de praktijk, draagt deze functie ook bij aan de ontwikkeling van het pedagogisch beleid op dit moment. Met name aan de implementatie van de doelen SLO jonge kind, ontwerpen van een thema en het werken met een weekplanning wordt momenteel gewerkt. De locaties zijn hier nog drukdoende mee. Daarnaast richten beide locaties zich op het werken in kleine groepen en het ondersteunde groepsmanagement. Beide zullen het komende schooljaar nog steeds punt van aandacht zijn in de coaching. Naast deze onderwerpen worden de pedagogisch medewerkers op persoonlijke ontwikkelpunten gecoacht. Onderlegger hiervoor is ons kwaliteitsdocument pedagogisch en educatief handelen.

12. Randvoorwaarden uitvoering pedagogisch beleid

12.1 Vierogen principe en VOG

In de praktijk mag een pedagogisch medewerker alleen op de groep staan (binnen de kaders van de regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen 2012), zolang er maar op elk moment een andere volwassene de mogelijkheid heeft om mee te kijken of te luisteren. Vanaf juli 2013 moeten kinderdagverblijven voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar voldoen aan de eisen die gesteld worden in het Vierogen principe. Vanaf juli 2015 zijn deze eisen ook van toepassing op de peuterspeelzalen voor kinderen van 2 tot 4 jaar. Kinderopvang Onder de Pannen vindt het belangrijk dat kinderen in een veilige en vertrouwde omgeving worden opgevangen en ouders dit eveneens zo ervaren. Kinderopvang Onder de Pannen heeft haar vierogen beleid daarom ook met de oudercommissies afgestemd.

Wanneer een pedagogisch medewerker alleen op de groep staat, hebben we, om te voldoen aan het vierogenprincipe, de volgende mogelijkheden waar we op dat moment de beste keuze uit maken: •

kantoorpersoneel komt regelmatig onverwacht langs, om te kijken of alles goed loopt;

- er worden groepshulpen, stagiaires en/of vrijwilligers ingezet
- er is een open verbinding tussen de groepen, waardoor je elkaar kunt zien en horen
- er is op de locatie veel glas aanwezig en er zijn spiegels
- er heerst een open aanspreekcultuur
- er zijn (meer) ramen in de verschoonruimtes
- er zijn doorkijkjes
- ouders die hun kinderen 's ochtends komen brengen en aan het eind van de dag komen halen, functioneren ook als extra paar ogen in de groep

Op iedere peutergroep zijn altijd minimaal twee pedagogisch medewerkers aanwezig. Soms is er een derde volwassene in de persoon van een tutor of een voorleesoma.

Alle vrijwilligers en medewerkers zijn in bezit van een geldig VOG en inmiddels geregistreerd in het Personenregister Kinderopvang.

De directeur, pedagogisch beleidsmedewerker en/of coach, loopt op onverwachte momenten binnen op de groepen. Medewerkers letten op elkaar en spreken elkaar zo nodig aan op gedrag of werkwijze.

12.2 Stagiaires en vrijwilligers

Het kan voorkomen dat er een stagiaire op de groep aanwezig is. Dit kunnen bijvoorbeeld stagiaires zijn van het Koning Willem I College of van een Hbo-opleiding. De stagiaires zijn boventallig op de groep, onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers. Zij zullen opdrachten maken en activiteiten met de peuters doen. De stagiaire voert zelfstandig geen (telefoon) gesprekken met ouders en staat niet alleen op de groep

(binnen of buiten). Afhankelijk van opleiding en leerjaar hebben zij wel of geen verzorgende taken en een bepaalde mate van zelfstandigheid.

Op onze kinderopvang werken geen vrijwilligers als leidster. Wel kunnen ouders of andere vrijwilligers hand- en spandiensten verrichten maar zij zijn eveneens altijd boventallig aanwezig.

13. Tot slot

Met het ingaan van de nieuwe harmonisatiewetgeving m.i.v. 1 januari 2018 houdt Kinderopvang Onder de Pannen het huidige beleid staande met behoud van kwaliteit middels scholing en gaan zij in overleg met partners en collega instellingen in Vught.

Beide locaties van Kinderopvang Onder de Pannen hanteren de volgende beleidsdocumenten:

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Veiligheid en Gezondheidsbeleid per locatie.

Algemene- en aanvullende voorwaarden.

Protocollen

Bijlage 1

Intakeformulier: gemene gegevens

Naam Kind:			
Geboortedatum:			
Naam ouder(1):			
Adres:	Huisnummer:		
Postcode:	Woonplaats:		
Telefoonnummer:			
Beroep:			
Naam ouder(2):			
Adres (indien afwijkend)::	Huisnummer:		
Postcode:	Woonplaats:		
Telefoonnummer:			
Beroep:			
Telefoonnummer gastouder/oppas:			

Samenstelling van het gezin

Uit hoeveel personen bestaat het gezin?			
Is er een geloofsovertuiging in het gezin? Kunnen wij ergens rekening mee houden?			
Naam broer/zus		Geboren op:	
Naam broer/zus		Geboren op:	
Naam broer/zus		Geboren op:	
Bent u alleenstaand/samenwonend/gehuwd/ gescheiden?			
<i>Als u gescheiden bent: Wij gaan uit van gezamenlijk ouderlijk gezag en zullen beide ouders informeren. Is er sprake van eenoudergezag, dan dienen wij de uitspraak hierover toe te voegen aan ons dossier.</i>			
Is er een omgangsregeling? Hoe ziet deze eruit?			
Zijn er factoren in het gezin die van belang kunnen zijn?			

Medicijngebruik

Zijn er bijzonderheden te melden over de zwangerschap en/of bevalling?	
Is er sprake van een ziekte en/of medicijngebruik?*	
Is er sprake van een allergie?	
Is uw kind ooit opgenomen geweest in het ziekenhuis? Zo ja, waarvoor?	
Is uw kind onder behandeling van een specialist? Zo ja, welk specialisme?	
Is uw kind ingeënt?	
Bezoekt u het consultatiebureau?	

*bij medicijngebruik dient u een medicijnformulier in te vullen.

Algemene ontwikkeling

Eet uw kind goed? Lust het alles?	
Slaapt uw kind goed?	
Kan uw kind goed lopen en staan?	
Is uw kind al zindelijk?	
Heeft uw kind al kinderziektes doorgemaakt?	

Kind

Hoe zou u uw kind omschrijven? Bijvoorbeeld opgewekt, vrolijk, serieus, verlegen, geduldig, vrij etc..	
Wat vindt uw peuter heel erg leuk om te doen? Waar heeft het moeite mee?	
Is uw kind ergens bang voor? Wat is hiervoor de reden?	
Op welke wijze kunnen wij uw kind het beste troosten?	
Speelt uw kind graag buiten?	
Zijn er bijzonderheden die niet genoemd zijn?	

2md
ijeh

WefMaktjaunjiari Hierin worden knelpunten , afspraken vastgelegd en nagegaan (Kan er volgen)

De pedagogisch medewerkers worden middels 'coaching on the job' ondersteund door de pedagogisch coach. Volgens de Wet IKK dienen wij 10 uren per fte te coachen, dat betekent dat wij zorgdragen voor minstens 65 coachuren. Planning van de coaching van de medewerkers vindt gedurende het schooljaar in afstemming met de pedagogisch coach plaats. De pedagogisch coach en beleidsmedewerksters is mevrouw C. van Kaathoven.